

prima instanță: Judecătoria Ciadîr-Lunga (Jud: S. Pilipenco)
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (Jud: A. Curdov, G. Golev, Ș. Starciuc)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (T. Vieru, O. Sternioală, V. Clevadi)

ÎNCHEIERE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală
Maria Ghervas

examinând cererea de revizuire declarată de către Ivan Dragan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasiliu Caracalicev
împotriva lui Ivan Dragan cu privire la demolarea construcțiilor și obligarea de a nu
crea obstacole la permiterea trecerii pe teren pentru efectuarea lucrărilor de
construcție și reparație a casei de locuit și
cererea reconvențională depusă de către Ivan Dragan împotriva lui Vasiliu
Caracalicev cu privire la respectarea dreptului de vecinătate,
împotriva încheierii din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, prin
care s-a considerat inadmisibil recursul declarat de către Ivan Dragan,

c o n s t a t ă

La 28 noiembrie 2014, Vasiliu Caracalicev a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Ivan Dragan cu privire la demolarea construcțiilor și obligarea
de a nu crea obstacole la permiterea trecerii pe teren pentru efectuarea lucrărilor de
construcție și reparație a casei de locuit.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, este proprietarul casei și
terenului aferent, din XXXXX, iar Ivan Dragan este vecinul său. Astfel reclamantul
a afirmat că s-a adresat de nenumărate ori în adresa lui Ivan Dragan, pentru a-i acorda
posibilitatea de a efectua lucrări de construcție a casei de locuit privind tencuiala
pereților casei de locuit din partea terenului pârâtului.

Reclamantul, văzând, că Ivan Dragan nu dorește să soluționeze conflictul pe
cale amiabilă, s-a adresat către organele administrație publice locale, iar ca rezultat
la 13 octombrie 2011, a fost creată o comisie, care a stabilit cu acordul vecinului
accesul reclamantului pe teritoriul pârâtului pentru a restabili stratul de etanșare, a
peretelui casei de locuit.

În acest context, reclamantul a notat că Ivan Dragan a refuzat în continuare accesul pentru efectuarea lucrărilor de construcție. La 24 iunie 2014, a expediat o cerere în adresa pârâtului, prin care a solicitat de a-i oferi posibilitate să efectueze lucrări de reparație, însă cererea a fost ignorată de către pârâtul Ivan Dragan.

Reclamantul a specificat că imposibilitatea efectuării lucrărilor de construcție influențează negativ asupra stării edificiului. Astfel, la 20 ianuarie 2014, Centrul de Sănătate Publică din raionul Ceadâr-Lunga a stabilit prezența factorilor microclimatici la casa de locuit din XXXXX .

Vasilii Caracalicev a considerat, că pârâtul urmează a fi obligat să înlăture obstacolele la efectuarea lucrărilor de construcție și să permită trecerea pe teritoriul acestuia, să repare prejudiciul eventual cauzat și să restabilească terenul în starea anterioară.

La fel, reclamantul a subliniat că conform informației eliberate de Primăria satului Copceac, raionul Ceadâr-Lunga, nu a fost emisă de către Consiliul sătesc Copceac, raionul Ceadâr-Lunga careva decizii ce i-ar permite pârâtului să construiască imobil în apropierea casei sale.

Reclamantul a remarcat că imobilul construit ilegal de către pârât provoacă umiditate permanentă casei de locuit ce-i aparține cu drept de proprietate și influențează negativ asupra acesteia.

Solicită Vasiliu Caracalicev obligarea lui Ivan Dragan de a demola construcțiile ilegale și obligarea pârâtului de a nu crea obstacole la permiterea trecerii pe terenul său pentru efectuarea lucrărilor de construcție și reparație a casei de locuit.

La 12 ianuarie 2015, Ivan Dragan a depus acțiune reconvențională împotriva lui Vasiliu Caracalicev cu privire la respectarea dreptului de vecinătate (f.d. 86-89, vol. I).

În motivarea acțiunii sale Dragan Ivan a menționat că în ultimii ani, peretele din spatele bucătăriei ce aparține lui Vasiliu Caracalicev construită pe hotar se află într-o stare nesatisfăcătoare.

Astfel, Ivan Dragan a susținut că inițial construcția a fost folosită ca șopron, ulterior imobilul a fost reconstruit, fiind transformată în bucătărie și camera de baie.

Ivan Dragan a remarcat că bucătăria a fost construită fără autorizația Primăriei satului Copceac, raionul Ceadâr-Lunga, fără proiect și fără respectarea regulilor și normelor în construcții. În acest sens, reclamantul a menționat că orice construcție, lucrare sau plantație se poate face de către proprietarul terenului numai cu respectarea unei distanțe minime față de linia de hotar, conform legii, regulamentului de urbanism, astfel încât să nu se aducă atingere drepturilor proprietarului vecin.

Solicită Ivan Dragan obligarea lui Vasiliu Caracalicev de a schimba peretele imobilului construit pe hotar.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga, s-a admis parțial acțiunea depusă de Vasiliu Caracalicev, s-a dispus obligarea lui Ivan Dragan de a-i acorda lui Vasiliu Caracalicev acces pe terenul său, în vederea efectuării lucrărilor de construcție și de reparație a casei de locuit. S-a obligat Ivan Dragan de a nu crea obstacole în efectuarea lucrărilor de reparație. În rest acțiunea s-a respins

ca fiind neîntemeiată. S-a respins acțiunea reconvențională depusă de către Ivan Dragan (f.d. 186-193, vol. I).

Prin decizia din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Comrat, s-a respins apelul declarat de către Ivan Dragan. S-a admis apelul declarat de către Vasiliu Caracalicev, s-a casat parțial hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătorei Ceadâr-Lunga, în parte în care s-a respins acțiunea privind demolarea gardului de fortan, aferent peretelui din spatele casei lui Vasiliu Caracalicev și s-a emis în această parte o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii. În rest hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătorei Ceadâr-Lunga s-a menținut (f.d. 236-246, vol. I).

Prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Ivan Dragan s-a considerat inadmisibil (67-72, vol. II).

La 30 octombrie 2018, Ivan Dragan a depus cerere de revizuire a încheierii din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de recurs și examinarea recursului.

În drept, cererea de revizuire este întemeiată pe art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 15 noiembrie 2018, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire lui Vasiliu Caracalicev, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată până la examinarea cauzei, admisibilitatea cererii se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cererii de revizuire, Vasiliu Caracalicev nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la cererea de revizuire.

În corespundere cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Alineatul 2 prevede că încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul

cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și de conținut a unei cereri de revizuire, obligația revizuentului de a depune cererea la instanța competentă și inadmisibilitatea avansării repetate a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri. În mod corespunzător, nerespectarea acestor cerințe legale dictează aplicarea articolului 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Totuși, în urma modificărilor operate la articolele 446 și 448 din Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018, încheierile judecătorești, care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii. Totodată, legislatorul a exclus competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar trebuie să se pronunțe dacă încheierea irevocabilă de inadmisibilitate poate fi supusă revizuirii și dacă Curtea Supremă de Justiție este competentă să judece o atare situație juridică.

Cu privire la primul aspect, instanța de judecată notează că articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă confirmă că încheierea de inadmisibilitate a unui recurs nu se referă la fondul cauzei, ceea ce face aplicabil articolul 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Cu toate acestea, temeiurile indicate la articolul 433 lit. a¹) – d) din Codul de procedură civilă pot fi apreciate doar de instanța de recurs, iar lipsa unei căi de atac, chiar și de retractare, ar afecta dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 20 din Constituția Republicii Moldova și articolul 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, îndepărtarea de la principiul certitudinii juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Riabik vs Rusia*, parag. 52, și *Pravednaya vs Rusia*, 18 noiembrie 2004, parag. 25). Competența instanțelor superioare de a casa și de modifica hotărâri judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare. Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nikitin vs Rusia*, parag. 54-61, CEDO 2004-VIII).

La acest capitol, Colegiul judiciar observă că prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul depus de Ivan Dragan în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Drept consecință, instanța de judecată trage concluzia că încheierea sus – citată nu poate fi contestată în procedură de revizuire, iar instanța nu este competentă de a examina cererea de revizuire formulată de Ivan Dragan. Or, este evident că hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga a fost supusă căilor de atac și a fost casată de Curtea de Apel Comrat prin decizia din 25 februarie 2016. Conjunctura descrisă supra determină dreptul depunerii revizuirii la Curtea de Apel Chișinău,

conform competenței specificate în articolul 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, instanța de revizuire declară inadmisibile pretențiile revizuentului în partea anulării deciziei din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 13 noiembrie 2015 a Judecătorei Ceadâr-Lunga.

Cu privire la încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, Colegiul de control judiciar relevă că legislatorul nu a prevăzut o împuternicire expresă a instanței de revizuire în acest caz. Însă, articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește fără echivoc că dispozițiile judecătorești se revizuiesc în condițiile capitolului XXXIX. Totodată, alineatul (2) din articolul respectiv folosește sintagma „încheierile de inadmisibilitate”, ce vizează în mod direct doar încheierile judecătorești, care nu se supun revizuirii, întrucât nu se referă la fondul cauzei. Mai mult, o situație juridică similară a fost introdusă de legislator prin punctul 145 din articolul III din Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018. Așadar, potrivit acestor completări, instanța de recurs are competența de a considera inadmisibil recursul în cazul în care este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

Astfel, raționamentele de mai sus limitează soluția instanței la articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Pe baza celor prezentate, instanța învederează că legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Totuși această dispoziție legală, dar și practica judiciară constantă, atestă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la articolul 450 din Codul de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă acest lucru. La fel, cerere de revizuire poate fi respinsă când nu sunt respectate condițiile de formă din articolul 451 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă. Mai nou, urmând logica sus - enunțată, instanța de revizuire poate considera o cerere de revizuire ca inadmisibilă în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Având în vedere articolul 446 și 451 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea depusă de Ivan Dragan urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Pentru a respecta certitudinea juridică și buna – administrare a justiției, instanța de judecată explică revizuentului, dar și instanței competente de a examina revizuire, că inadmisibilitatea cererii nu exclude dreptul adresării cu aceeași cerere de revizuire la Curtea de Apel Comrat, conform competenței. În subsidiar, dreptul revizuentului de a formula cererea de revizuire în fața instanței competente demonstrează că aplicarea unei atare soluții nu derogă de la dispozițiile generale și nu restrânge drepturile procedurale, din moment ce nu este afectat dreptul de acces la justiție.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Ivan Dragan împotriva încheierii din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, deciziei din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 13 noiembrie 2015 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasiliu Caracalicev împotriva lui Ivan Dragan cu privire la demolarea construcțiilor și obligarea de a nu crea obstacole la permiterea trecerii pe terenul pârâtul pentru efectuarea lucrărilor de construcție și reparație a casei de locuit și

cererea reconvențională depusă de către Ivan Dragan împotriva lui Vasiliu Caracalicev cu privire la respectarea dreptului de vecinătate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Maria Ghervas